

ALEKSANDER HARKAWY KATOWICKI DOM SZTUKI
40-083 KATOWICE, UL. ZABRSKA 5
tel. +48 32 253 07 66, fax. +48 32 205 20 26
e-mail: polonia@polonia-art.pl, www.polonia-art.pl

**WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE
ORAZ PROGRAM PRAC
KORYTARZA I KLATKI SCHODOWEJ
PLEBANII KOŚCIOŁA
PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA
W KOSZĘCINIE**

OPRACOWAŁ:

Konserwator Dziej Sztuki

mgr Aleksander Harkawy

ALEKSANDER HARKAWY
Inspektor Nadzoru Konserwatorskiego
Konserwator Dziej Sztuki

KATOWICE/KOSZĘCIN, LUTY 2021

1. IDENTYFIKACJA OBIEKTU

Obiekt: budynek plebanii Parafii

Lokalizacja: ul. Powstańców Śląskich 15, 42-286 Koszęcin

Czas powstania: 1899r.

Autor: nieznany

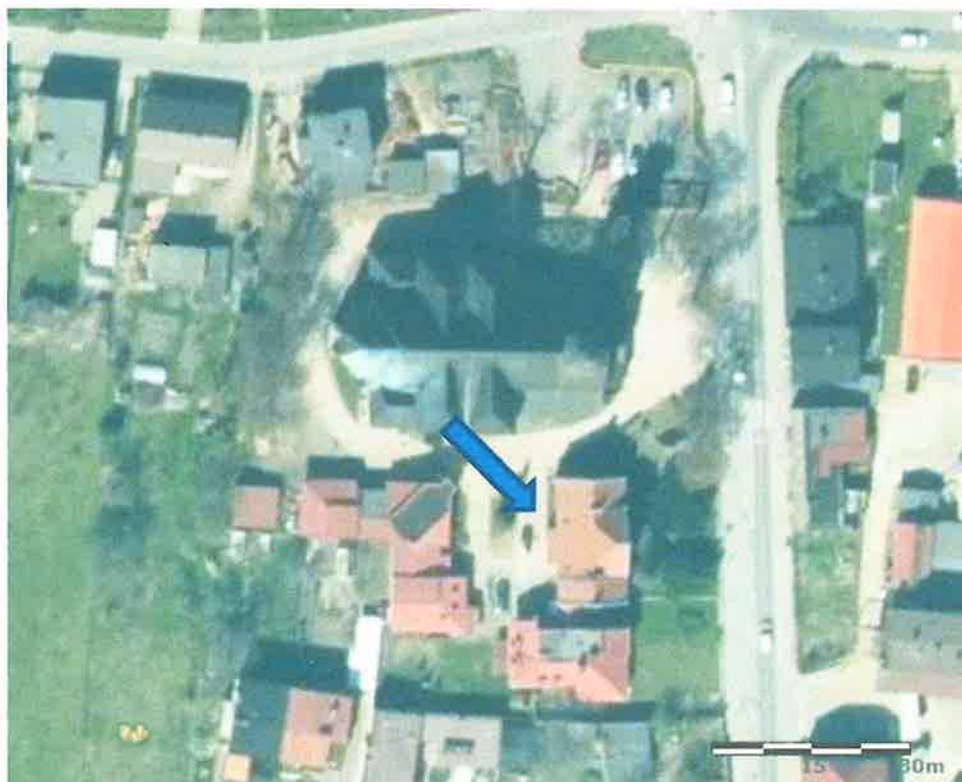
Materiał i technika wykonania: budynek murowany z cegły pełnej, na podmurówce z kamienia, tynkowany, kryty dachem wielospadowym z poszyciem wykonanym z blachy.

Zakres ochrony konserwatorskiej: plebania wpisana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do rejestru zabytków pod numerem; A/650/2020 (dawn. A/577 - woj. częstochowskie)

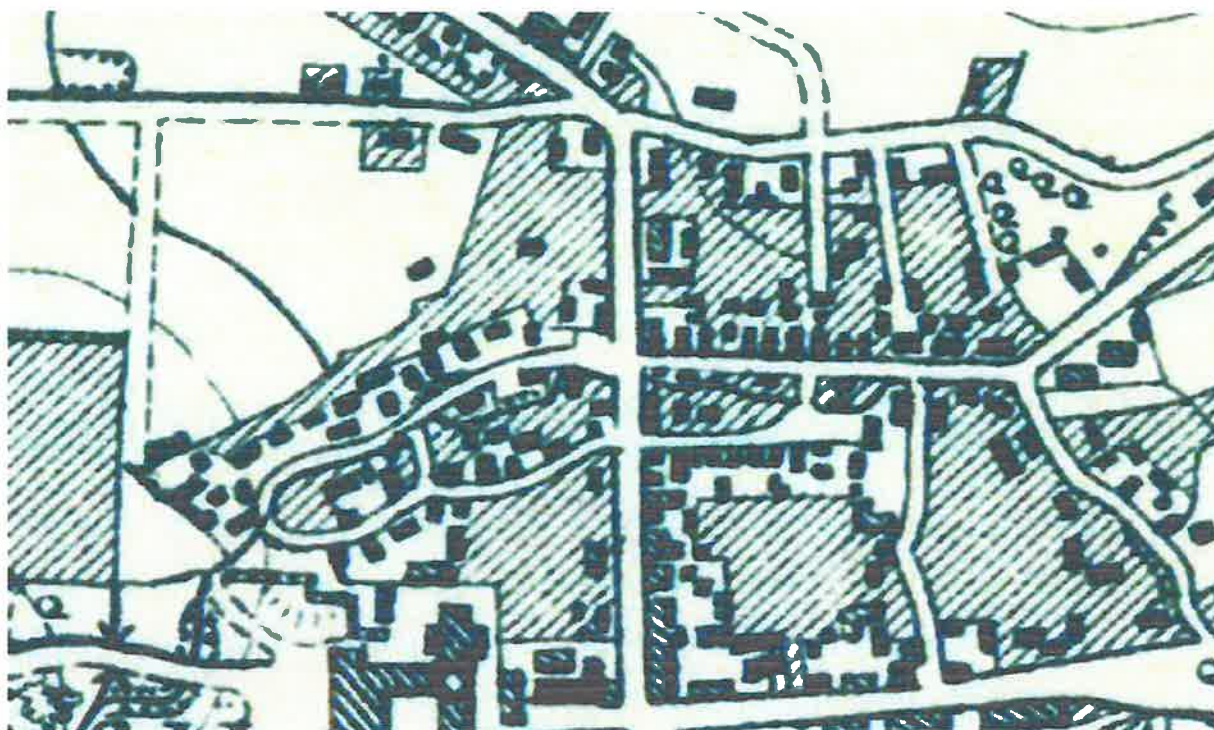
WPIS:

Zespół kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Koszęcinie, w skład którego wchodzi budynek kościoła i plebanii (ul. Powstańców 15); ochronie konserwatorskiej podlega:

- budynek kościoła parafialnego,
- budynek plebanii,
- teren obejmujący działki o numerach ewidencyjnych 2153/658, 1592/661, 1597/661 (obręb KOSZĘCIN, gm. Koszęcin, pow. lubliniecki).

Fot. 1. Fotografia satelitarna. Lokalizacja budynku parafii.

Fot. 2. Mapa z 1886 roku. Teren przed zabudową.

Fot. 3. Mapa z 1912 roku. Zaznaczono miejsce lokalizacji plebani.

Historia i opis obiektu: Budynek plebanii zbudowano w 1899 roku. W latach 1906–1908 zbudowano murowany kościół według projektu arch. Ludwika Schneidera, który został pobłogosławiony 15 października 1908 roku. W 1911 kuracja została podniesiona do godności parafii. 15 czerwca 1916 roku odbyło się poświęcenie kościoła. Proboszczowie w latach: 1896–1899 ks. Gustaw Chęciński (administrator), 1899–1901 ks. Gustaw Majs.

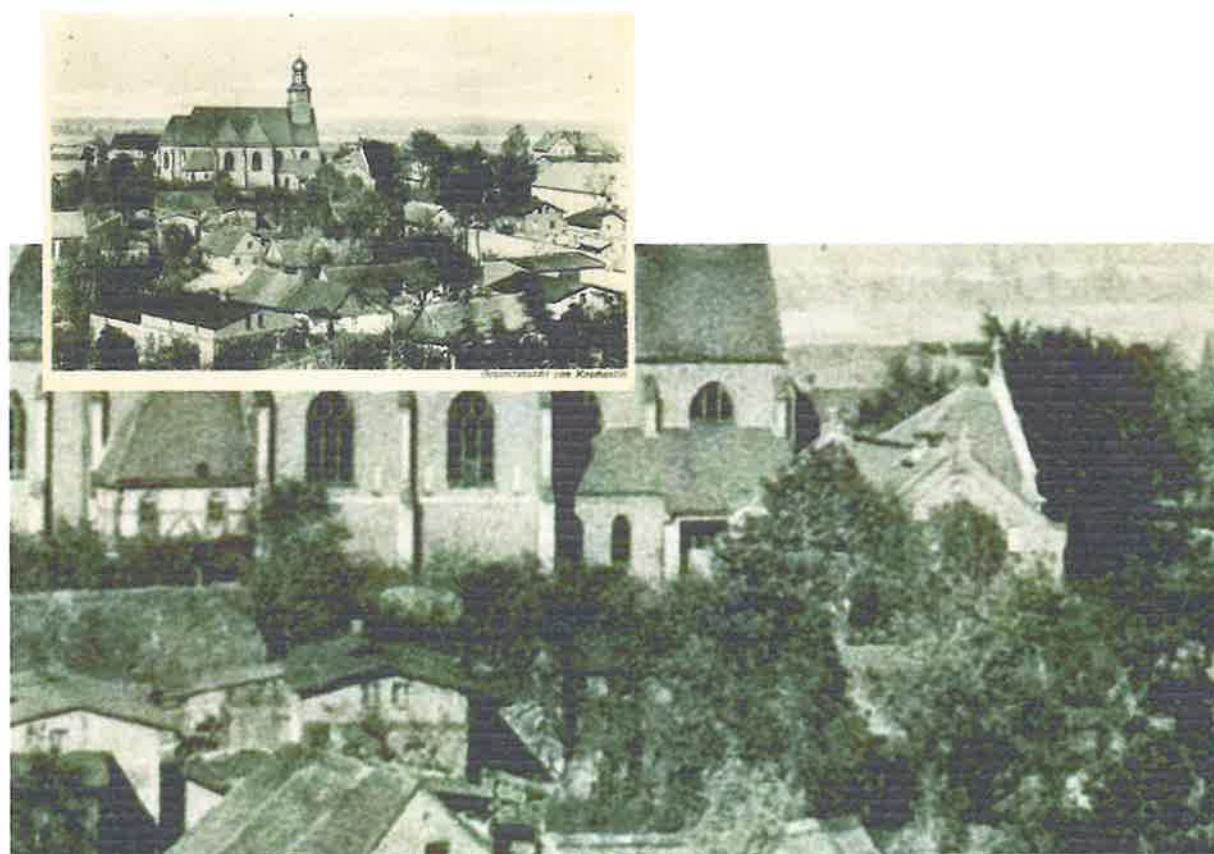
Fot. 4. Budynek plebanii, stan z 2018 roku.

Fot. 5. Budynek plebanii, stan z 2020 roku.

Fot. 6. Budynek plebanii, stan z 2021 roku.

Fot. 7. Panorama Koszęcina. I poł XX wieku. Z prawej strony widoczny budynek plebanii.

2. KUCHNIA

W ramach projektowanych prac w pomieszczeniu kuchni przewiduje się usunięcia z podłogi starego gumolitu i położenie nowego gumolitu Lentex, wymianę drzwi, wymianę instalacji elektrycznej, wykonanie nowych przyłączy wod.-kan. i zmianę wykończenia ścian samej kuchni i spiżarni.

Instalację elektryczną należy wymienić ze względu na zły stan techniczny. Przewody należy prowadzić podtynkowo w miarę możliwości w miejscach wcześniejszej lokalizacji kabli.

Odcinki instalacji wod.-kan. nie nadające się do dalszej eksploatacji ze względu na zły stan techniczny zostaną wymienione na nowe. Przyłącza wod.-kan. zostaną wykonane w nowej lokalizacji, dostosowane zostaną do wysokości i parametrów nowych mebli i urządzeń kuchennych.

Płyninowe drzwi do spiżarni zostaną wymienione na nowe o wzorze i podziałach nawiązującym do pozostałej stolarki w budynku.

Wykończenie ścian zostanie zmienione na potrzeby nowej aranżacji wnętrza. Wtórne tapety zostaną usunięte a powierzchnia ścian zostanie poddana reperacji i przygotowana pod powłoki malarskie. Ściany zostaną pomalowane farbą Magnat CeramicCare. Ściany z zabudową kuchenną zostaną wykończone płytkami ceramicznymi (pomiędzy szafkami stojącymi a wiszącymi i przy zlewozmywaku).

3. HOL I KLATKA SCHODOWA

Posadzka z płytek ceramicznych.

Nie znany jest rodzaj wykończenia pierwotnej podłogi. Prawdopodobnie korytarz wyłożony był płytkami oktagonalnymi lub monochromatycznymi, dwu kolorowymi, układanymi w karo. Prawdopodobnie wzory mogły nawiązywać do wzorów zastosowanych w pobliskim pałacu.

Istniejące płytki pochodzą prawdopodobnie z lat 20-30 XX wieku. Są to płytki cementowe, szkliwione powierzchniowo. Powierzchnia płytek w holu jest gładka, natomiast w drewnianym, późniejszym wiatrołapie posiadają ryflowanie antypoślizgowe. Posiadają one wzór geometryczny o układzie karo, w kolorystyce utrzymanej w gamie brązów, zieleni, żółcień, bieli i czerni. Płytki o rozmiarze 20x 20 cm. układane były w karo z bordiurą przy ścianach. Prawdopodobnie część czarnych płytek bordiury (przy ścianie) pochodzi z wcześniejszego (pierwotnego?) wykończenia podłogi. Ze względu na znaczny stopień zużycia wynikającego z eksploatacji podłoga została przykryta linoleum.

W ramach projektowanych prac zakłada się wymianę płytek w holu i wiatrołapie na nowe o tym samym lub zbliżonym rozmiarze. Ze względu na nietrwałość płytek cementowych proponuje się zastosowanie płytek ceramicznych o wzorze nawiązującym do wzorów historycznych. Układ płytek powinien nawiązywać do układu obecnego (układane w karo z bordiurą przy ścianie).

Zaleca się zachowanie fragmentu układu posadzki z lat 20-30 XX wieku jako świadka w obiekcie.

Fot. 8. Przykładowy wzór płytek do holu i wiatrołapu.

Schody i balustrada.

Pierwotnie schody wykonane zostały z gotowych elementów odlewanych z betonu, balustrada metalowa z drewnianym pochwytym.

W ramach projektowanych prac konserwatorsko –budowlanych należy usunąć przemalowania z betonowych stopnic. Ubytki należy uzupełnić zaprawami mineralnymi o granulacji pozwalającej odtworzyć pierwotną powierzchnię. Ze względu na zabrudzenia wnikające w strukturę sztucznego kamienia oraz ze względów użytkowych dopuszcza się pokrycie stopnic farbą epoksydową w kolorze pierwotnej kolorystyki (RAL 7037). Kolor ostatecznie należy dobrać po oczyszczeniu powierzchni stopnic.

Kapinosy stopnic biegu schodów od strony podwórza (5 stopnic) zostały w przeszłości skute przez co stopnice te nie posiadają odpowiedniej szerokości . Zaleca się odtworzenie kapinosów i nadlanie ubytków powierzchni stopni zaprawami mineralnymi. Ze względu na znaczne uszkodzenie powierzchni stopnic dopuszcza się odtworzenie ich z kamienia, np. granitu. W przypadku ułożenia płyt kamiennych na stopnicach należy zachować pierwotną wysokość stopni.

Metalową balustradę należy zachować. Przemalowania, powłoki malarskie na pochwycie i metalowej balustradzie należy usunąć. Brakujące elementy balustrady należy odtworzyć na podstawie zachowanych elementów. W przypadku drewnianego pochwytu drobne ubytki uzupełnić a powierzchnię drewna i rekonstrukcji wybarwić bejcamy na kolor dobrany do odsłoniętej pierwotnej kolorystyki (średni orzech) i zabezpieczyć lakierem syntetycznym imitującym politurę szelakową. Metalowe elementy pomalować farbami do metalu na kolor grafitowy dobrany w oparciu o pierwotną kolorystykę (ciemny grafit-czarny).

Ściany klatki schodowej.

Ściany klatki schodowej zostaną poddane naprawom i reperacjom. W ramach projektowanych prac zakłada się usunięcie wtórnych powłok malarskich, uzupełnienie ubytków i przygotowanie powierzchni do powtórnego malowania. Ściany pomalowane zostaną farbą Magnat CeramicCare na jednolity kolor w ramach aranżacji wnętrza - jasny Kalcyt A 14 (kolor NCSS 1002-R50B).

Stolarka drzwiowa

Stolarka drzwiowa wewnętrzna prawdopodobnie pochodzi z okresu budowy obiektu. W przeszłości z części drzwi zostały usunięte powłoki malarskie i odsłonięte zostało surowe drewno. Pierwotnie drzwi malowane były kryjąco, na jasnym jednolitym podkładzie wykonane były mazerunki (flandrowania) w kolorze o odcieniu „średni orzech”.

Ze względu na wielokrotne przemalowania i brak możliwości usunięcia wtórnych powłok malarskich, bez uszkodzenia pierwotnego wymalowania z drzwi nie poddanych renowacji, dopuszcza się usunięcie wymalowań. Drzwi należy wykończyć analogicznie do stolarki poddanej renowacji w przeszłości.

Wiatrołap

Wiatrołap od strony ulicy powstał w latach 20-30 XX wieku. W ramach projektowanych prac zakłada się wykonanie konserwacji elementów drewnianych poprzez usunięcie wtórnych powłok malarskich z powierzchni drewna ścian i sufitu, wymianę uszkodzonych elementów na nowe, uzupełnienie drobnych ubytków oraz wybarwienie drewna i zabezpieczenie powierzchni lakierem. Kolorystykę drewna należy dobrać do oryginału na etapie wykonywania prac. Ze względów użytkowych dopuszcza się wymianę okien na szklenie w postaci ciepłych pakietów szybowych ze szprosami naszybowymi. Okna formą powinny powielać pierwotną stolarkę okienną.

Fot. 9. Hol, widok ogólny.

Fot. 10. Hol, widok ogólny.

Fot. 11. Hol, schody od strony podwórza.

Fot. 12. Hol, widok ogólny.

Fot. 13. Hol, widok ogólny.

Fot. 14. Płytki w holu na parterze plebanii.

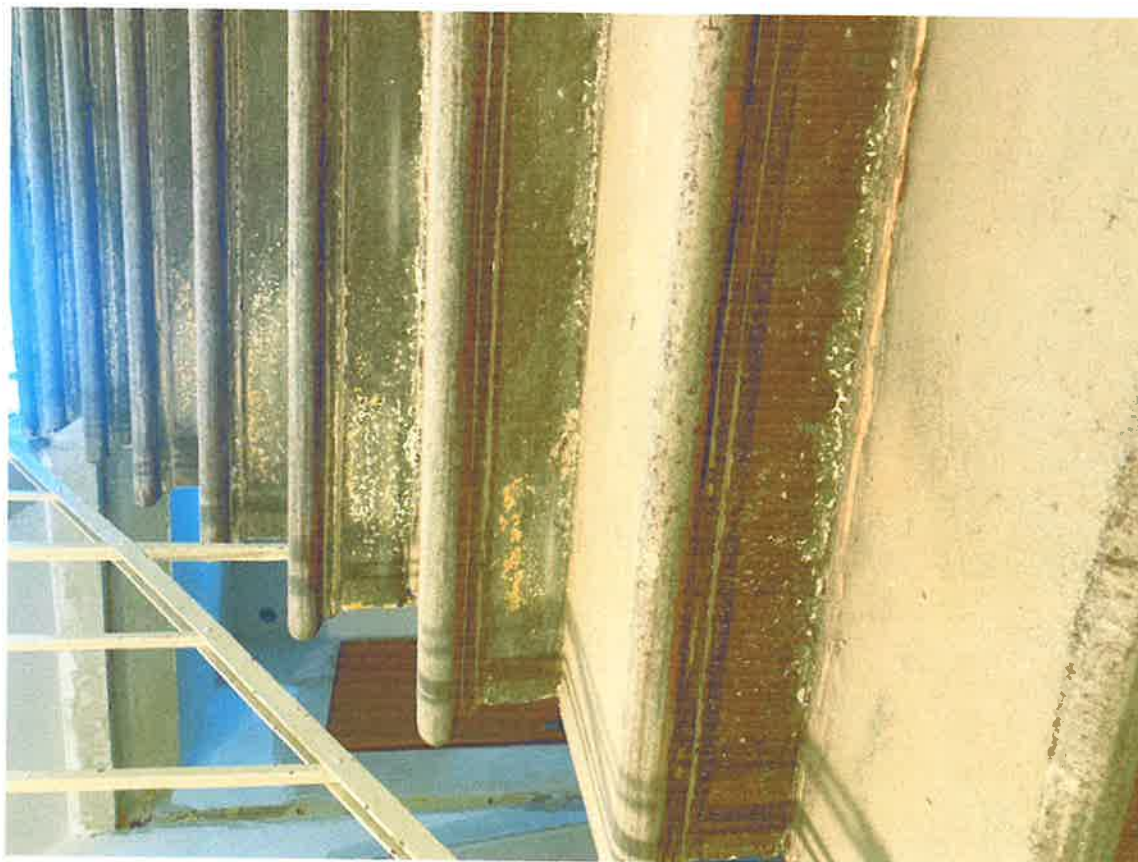
Fot. 15. Płytki w holu na parterze plebanii.

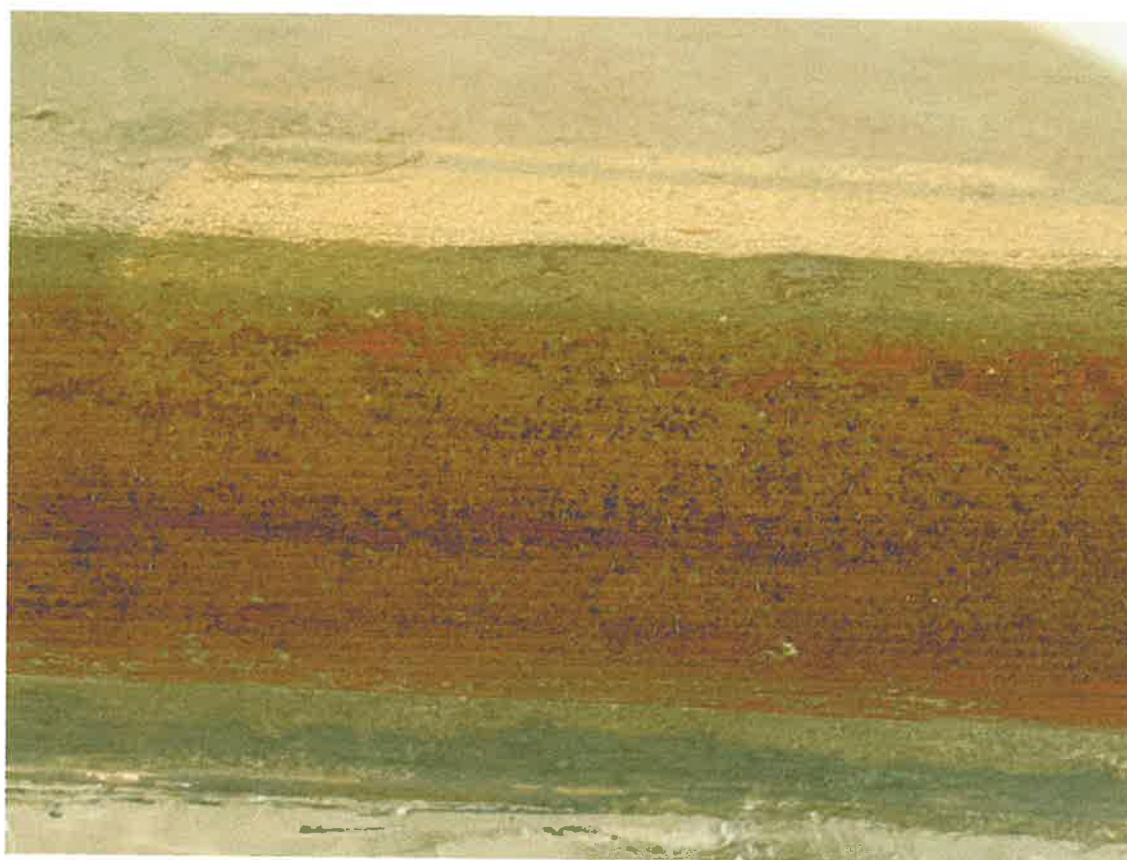
Fot. 16. Płytki w holu na parterze plebanii.

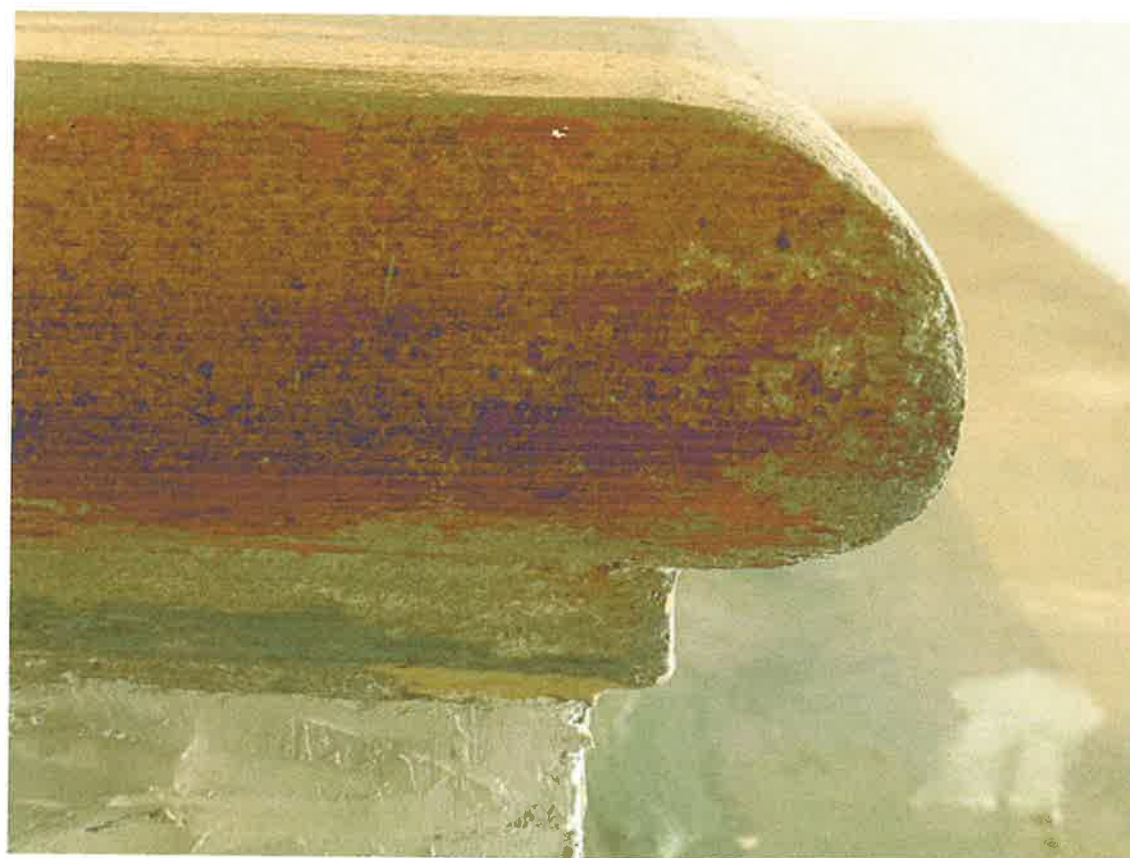
Fot. 17. Płytki w wiatrołapie na parterze plebanii. Widoczne ryflowania antypoślizgowe.

Fot. 18. Hol, stopnice betonowe schodów.

Fot. 19. Hol, stopnice betonowe schodów.

Fot. 20. Hol, stopnice betonowe schodów.

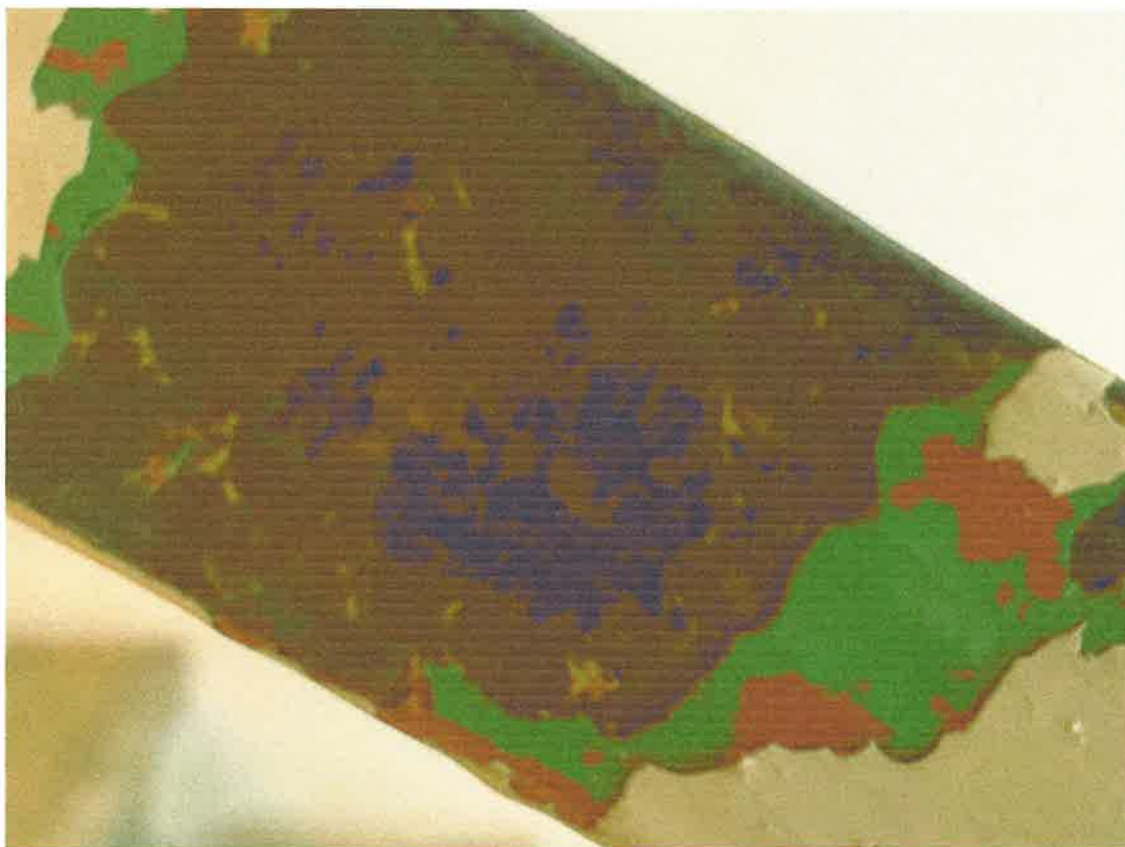
Fot. 21. Metalowa balustrada z drewnianym pochwytym.

Fot. 22. Metalowa balustrada z drewnianym pochwytym.

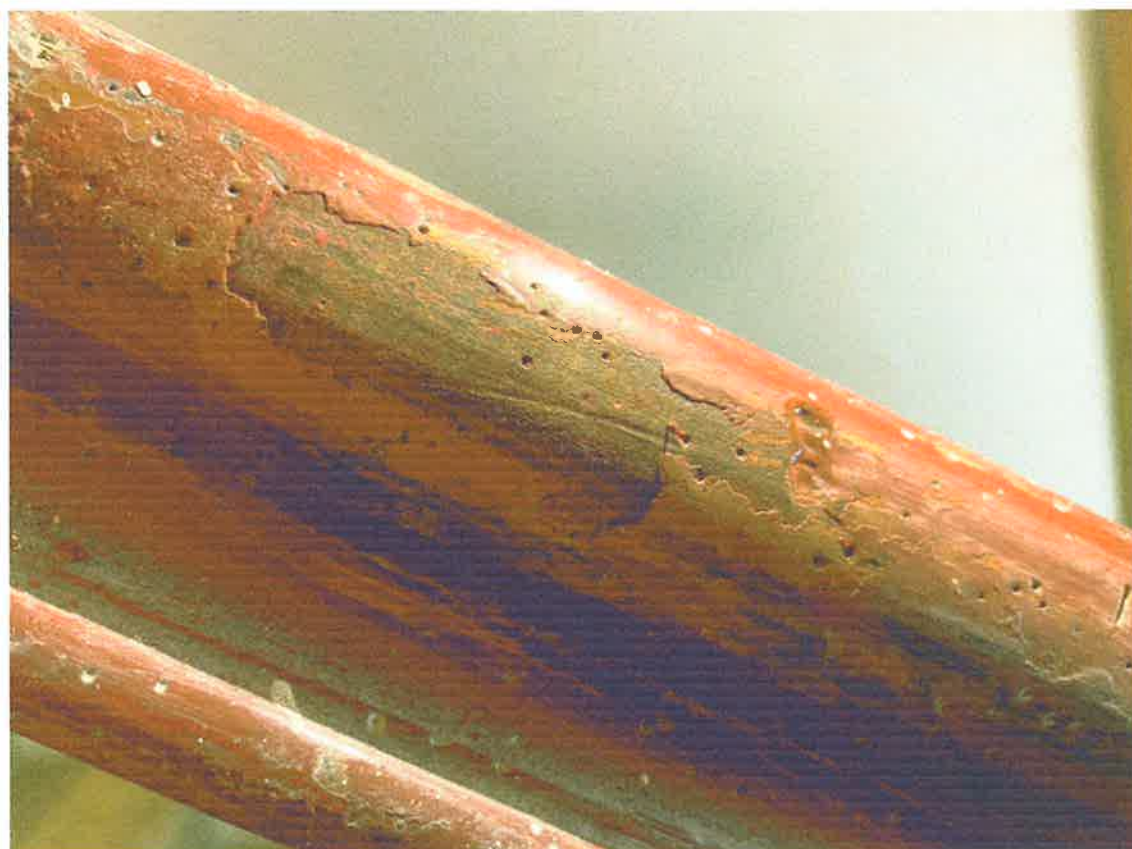
Fot. 23. Metalowa balustrada z drewnianym pochwytem.

Fot. 24. Naturalna odkrywka pokazująca pierwotną kolorystykę metalowej balustrady (grafit-czarny).

Fot. 25. Naturalna odkrywka pokazująca pierwotną kolorystykę drewnianego pochwytu (wybarwienie bejcą -brąz).

Fot. 26. Naturalna odkrywka pokazująca pierwotną kolorystykę drewnianego pochwytu (wybarwienie bejcą -brąz).

Fot. 27. Pierwotne drzwi z których usunięto powłoki malarskie.

Fot. 28. Pierwotna stolarka drzwiowa.

Fot. 29. Pierwotne drzwi wejściowe od strony wewnętrznej.

Fot. 30. Pierwotna kolorystyka stolarki drzwiowej.

Fot. 31. Wiatrołap, widok ogólny.

Fot. 32. Wiatrołap, widok ogólny.

Fot. 33. Wiatrołap, widok ogólny.

Fot. 34. Wiatrołap, widok ogólny.

Fot. 35. Wiatrolap, widok szklenia okna.

Opracował:
Konserwator Dziej Sztuki

Aleksander Harkawy

ALEKSANDER HARKAWY
Inspektor Nadzoru Konserwatorskiego
Konserwator Dziej Sztuki